

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	กลวิธีการปฏิเสธของอาจารย์ชาวไทยและอเมริกันในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวกนกวรรณ คันธกร
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.จิรภัทร แจ่งจำรัส

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการปฏิเสธของอาจารย์ชาวไทยและอเมริกันที่ทำงานในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเพื่อศึกษาผลกระทบของสถานภาพทางสังคมของกลุ่มชนต่องลวิธีการปฏิเสธของอาจารย์ทั้งสองกลุ่ม ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้จากการตอบแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนา (DCT) โดยอาจารย์ชาวไทย 15 คนและอาจารย์ชาวอเมริกัน 15 คน ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วยสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบปฏิเสธ อันได้แก่ การขอร้องและการแนะนำ นอกจากนี้งานวิจัยยังศึกษาว่าอาจารย์ชาวไทยและอเมริกันใช้กลวิธีการปฏิเสธตามทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสันหรือไม่

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มใช้วัจนกรรมการปฏิเสธที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากทั้งสองกลุ่มนิยมใช้กลวิธีการปฏิเสธแบบตรงมากกว่ากลวิธีการปฏิเสธแบบอ้อม และยังพบว่าสถานะภาพทางสังคมของกลุ่มชนไม่ส่งผลกระทบต่อกลวิธีการปฏิเสธเท่าใดนัก ทั้งต่อการปฏิเสธการขอร้องหรือปฏิเสธการแนะนำ อาจารย์ชาวไทยและอเมริกันนิยมใช้กลวิธีการปฏิเสธที่เรียกว่า ‘การอธิบาย/เหตุผล/ข้อแก้ตัว’ เป็นกลวิธีการปฏิเสธหลัก เมื่อตอบปฏิเสธกับคู่สนทนาทุกกลุ่ม ซึ่งได้แก่คู่สนทนาที่มีภาพทางสังคมสูงกว่า เท่ากัน และต่ำกว่า อย่างไรก็ตามการวิจัยพบว่าเนื้อหาของ ‘การอธิบาย/เหตุผล/ข้อแก้ตัว’ ของทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันเมื่อปฏิเสธคำขอร้องจากหัวหน้า ซึ่งขอให้ทำงานร่วมกับคนที่ไม่ชอบ อาจารย์ชาวอเมริกันกล่าวถึงความสัมพันธ์ในการทำงานที่ไม่ราบรื่นและความแตกต่างระหว่างบุคคล ในขณะที่อาจารย์ชาวไทยส่วนใหญ่ให้เหตุผลเกี่ยวกับทักษะในการทำงานของตนเองและเวลาในการทำงานที่ไม่เอื้ออำนวย นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองใช้กลวิธีการปฏิเสธที่แสดงความสุภาพเพื่อรักษาหน้าของคู่สนทนา ตามทฤษฎีความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน

Independent Study Title	Refusal Strategies of Thai and American Instructors at Chiang Mai University
Author	Ms. Kanokwan Kantakorn
Degree	Master of Arts (English)
Advisor	Dr. Jirapat Jangjamras

ABSTRACT

This study aims to compare and contrast refusal strategies employed by Thai and American instructors working at Chiang Mai University and to investigate the effects of the social status of interlocutors on refusal strategies employed by both groups of instructors. The data was collected by means of a Discourse Completion Test (DCT) completed by 15 Thai instructors and 15 American instructors. The DCT included situations of requests and suggestions for the participants to indicate how they would refuse. In addition, this study investigates whether or not the participants employ the refusal strategies that correspond to those in Brown and Levinson's Politeness Theory. The results indicate that both groups of participants performed speech acts of refusal in a similar way since members of both groups preferred indirect strategies to direct strategies. The factor of social status did not appear to have much effect on refusal strategies for either type of speech acts investigated: requests and suggestions. Both Thai and American instructors employed 'explanation/reason/excuse' as the main strategy when refusing interlocutors of higher, equal, and lower status. However, it was observed that the content of the 'explanation/reason/excuse' of each group was different when refusing a superior's request to work in a team with a person they dislike. American instructors mostly referred to an unpleasant work relationship and personal differences with the person in question, while Thai instructors gave as reasons their own lack of appropriate skills for the task and their availability. The findings were also analyzed under Brown and Levinson's Politeness Theory and it was found that both groups of participants employed four main politeness strategies: 1) bold on record, 2)

positive politeness, 3) negative politeness, and 4) off-record, to maintain the hearer's positive face.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved